

نامه های مصدق به جلالی نائینی

دکتر سید محمدرضا جلالی نائینی

سناتور سابق و عضو موسس جبهه ملی

۱- درآمد

نهایت خوش وقتی گردید که سفری به هند فرموده و سلامت مراجعت نموده‌اید. برای من عیدی نیست که تبریکات خود را عرض کنم. از خدا خواهانم که سال‌های سال در کمال صحت و خوشی به سر برید و روزی پیش آید که ببینیم ایران، وطن عزیز ما به آزادی و استقلال رسیده و خود را در ردیف دول مستقل و آزاد قرار داده است. در خاتمه ارادت خود را تجدید و پیوسته مژده‌ی صحت و سلامتی جناب‌عالی را انتظار دارم.

دکتر محمد مصدق [امضا]

در شماره‌ی سی و سه ماهنامه‌ی حافظ خاطرات خود را از کودتای روز ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ نوشتم. در این شماره، نامه‌هایی چاپ نشده از ابرمرد تاریخ ایران زنده‌یاد دکتر محمد مصدق که در پاسخ من نوشته‌اند و تاکنون در جایی چاپ نشده است، به خوانندگان تقدیم می‌دارم.

در سال ۱۳۳۹ این جانب به دعوت انجمن روابط فرهنگی ایران و هند به هندوستان رفتم و مدت یک ماه و نیم در هندوستان بودم. در مراجعت، از باب گزارش حال، نامه‌ی حضور زنده‌یاد دکتر محمد مصدق تقدیم داشتم و ایشان نامه‌ی در پاسخ من مرقوم داشتند که اکنون از طریق ماهنامه‌ی حافظ در اختیار علاقه‌مندان به تاریخ معاصر می‌گذارم.

جالب توجه است که زنده‌یاد دکتر مصدق چون فرصت مصاحبه و نشر افکارش را نداشت، همیشه در پاسخ نامه‌های خصوصی از موقعیت استفاده می‌کرد و از ظلمی که بر او رفته بود، سخن به میان می‌آورد. به‌علاوه، آن مرحوم همیشه از شادروان دکتر حسین فاطمی حق‌شناسی و قدردانی می‌کرد.

۲- متن نامه‌ها

الف- نامه‌ی بهمن ۱۳۴۰

«احمدآباد، ۴ بهمن ماه ۱۳۴۰

خدمت جناب آقای جلالی نائینی

قربانت گردم، کتاب مرحمتی رسید و موجب نهایت امتنان گردید. قبول فرمایید که می‌خواستم فرصتی به‌دست آید تا بتوانم تشکرات خود را از آن همه مساعدت‌هایی که به‌وسیله‌ی جریده‌ی خودتان در موقع زمامداری این‌جانب فرموده‌اید، عرض کنم که اظهار این لطف سبب شد موقع را از دست ندهم و از آن همه بذل مساعدتی که برای پیشرفت مرام و آرزوی ملت ایران فرموده‌اید، تشکر کنم و از خداوند مسألت نمایم همیشه سلامت باشید و در این راه توفیق حاصل فرمایید.

ارادتمند: دکتر محمد مصدق [امضا]

ب- نامه‌ی اردیبهشت ۱۳۴۱

احمدآباد، ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۴۱

قربانت شوم، مرقومه‌ی محترمه عز وصول ارزانی بخشید و موجب

ج - نامه‌ی دیگر مورخ ۱۴ اردیبهشت ۱۳۴۱

احمدآباد، ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۴۱

قربانت گردم، همان ایام که مرقومه‌ی محترم رسید تشکرات خود را از الطاف مبذوله و یک عکس هم به‌رسم یادگار برای جناب‌عالی و جناب آقای سیدعلی ظهیر ارسال و تقدیم نموده‌ام و چنین تصور می‌کردم که رسیده باشد و بنده در خدمت جناب‌عالی خجل و شرم‌نده نباشم. ولی بعد معلوم شد که عکس و نامه به آقای دکتر غلام‌حسین مصدق نرسیده و چون مدتی ست گذشته، معلوم نشد توسط کی از احمدآباد به شهر ارسال شده و چه اتفاقی افتاده است که نرسیده است. اکنون با تشکر از الطاف مبذوله عکس ناقابل خود را تقدیم می‌کنم و چنان‌چه در تحریر نام جناب آقای سفیر اسبق هند، اشتباهی شده باشد، عکس را اعاده فرمایید که رفع اشتباه بشود و هشت تخته حوله‌ی مرحمتی هم رسید و موجب نهایت امتنان و تشکر گردید. در خاتمه، ارادت خود را تجدید می‌کنم و سلامت جناب‌عالی را خواهانم.

دکتر محمد مصدق [امضا]

۳- نامه‌های دیگر مصدق به جلالی نائینی

باید به اطلاع برسانم که پیش از این تاریخ، نامه‌های بسیاری از دکتر محمد مصدق داشته‌ام که قسمتی از آن‌ها از بین رفته است و قسمتی دیگر را در طول سالیان به علاقه‌مندان هدیه داده‌ام و قسمتی دیگر که جنبه‌ی رسمی داشته و مسوده‌ی آن‌ها لابد در نخست‌وزیری جزء اسناد دولتی باقی مانده است که از آن جمله به نامه‌ی زیر در خصوص تدوین قانون مطبوعات در این‌جا اشاره می‌کنم که در همان اوان در روزنامه‌ی شاهد هم چاپ شد.

کتاب‌های آماده برای توزیع

اشاره: **ماهنامه‌ی حافظ**، به حبس کتاب عقیده ندارد و هر کتابی که بیش از یک نسخه از آن را در اختیار داشته باشد، را به دیگران هدیه می‌کند. تقریباً تمام کتاب‌هایی که از سوی ناشران، مولفان یا علاقه‌مندان به کتاب‌خانه‌ی **حافظ** برای معرفی ارسال شده است و می‌شود، از طرف **ماهنامه‌ی حافظ** به رایگان به همکاران جوان مجله (نوعاً دانشجویان دوره‌ی کارشناسی) تقدیم شده است و می‌شود. کسانی که دانشجو نیستند، می‌توانند با پرداخت بهای کتاب‌های زیر آن‌ها را دریافت دارند.

نام کتاب	مولف	بها
هری پاتر و فرقه‌ی ققنوس	ترجمه‌ی نیلا والا	۳۰۰۰۰ ریال
طنزهای سینمایی	رسول نجفیان	۸۰۰۰ ریال
ترانه‌های خیام	صادق هدایت	۴۵۰۰ ریال
اسم اعظم	ابن عربی	۳۵۰۰۰ ریال
داستان بوداسف و بلوهر	سیدعلینقی امین	۱۵۰۰۰ ریال
ضیافت: عشق از زبان افلاطون	دکتر محمود صناعتی	۲۰۰۰۰ ریال
گزینگی غزلیات مولوی	دکتر سیروس شمیس	۸۰۰۰ ریال
انسان و هستی	سرلشکر ناصر فرید	۸۰۰۰ ریال
تذکره‌ی سخنوران بی‌هق	حسن مروجی	۳۰۰۰۰ ریال
شرح دعای کمیل	سیدعلینقی امین	۴۰۰۰۰ ریال
فرهنگ تعبیر خواب	صابر کرمانی	۱۵۰۰۰ ریال
کشکول	عباس طراح	۲۰۰۰۰ ریال
گنجینه‌ی عرفان	عباس طراح	۳۰۰۰۰ ریال
یادداشت‌ها: شرح حال چهارده معصوم	شیخ علی مهاجرانی	۴۰۰۰۰ ریال
از مدینه تا شام	مرآت ابهری	۲۰۰۰۰ ریال
دیوان نسیم	دکتر علی صدارت	۳۰۰۰۰ ریال
نی در نیزار (دفتر شعر)	علی‌رضا دزواره (مانی)	۱۶۰۰۰ ریال
دیوان شعر امیدی	بهمن امیدوی	۱۰۰۰۰ ریال
ولایت‌نامه	محمدکاظم مناهجی (ناهج)	۲۰۰۰۰ ریال
یک نیستان ناله	کمال زین‌الدین	۲۹۰۰۰ ریال
دنبال آب هرگز نباشید	علی صفری آق‌قلعه	۶۰۰۰ ریال

برای این که زحمتی برای شما خوانندگان علاقه‌مند و نیز ما دوستداران شما در دفتر ماهنامه نباشد، لطفاً معادل قیمت کتاب مورد درخواست خود، تمبر پستی به دفتر مجله ارسال فرمایید. پس از وصول درخواست شما، اگر کتاب موجود بود، آن را برای شما خواهیم فرستاد؛ اگر کتاب تمام شده بود، تمبرهای شما را برایتان پس خواهیم فرستاد. در هر دو صورت هم، هزینه‌ی پست به عهده‌ی دفتر مجله است، تا شما متضرر نشوید و از علاقه‌تان به کتاب‌خوانی کاسته نشود.

نشانی: تهران - تقاطع فلسطین و انقلاب - ساختمان مهر شماره‌ی ۲- دفتر

ماهنامه‌ی حافظ - کدپستی ۱۴۱۶۸

تقاضا: کتاب‌های اضافی خود را برای هدیه به دانش‌آموزان و دانشجویان شهرهای دورافتاده به ما بسپارید. هزینه‌ی بسته‌بندی و پست آن را نیز ما به رایگان برعهده خواهیم گرفت؛ تنها اگر از یک کتاب بیش از دو نسخه بفرستید، آن را در این صفحه تبلیغ خواهیم کرد.

«نشان شیر و خورشید و تاج

نخست‌وزیر

به تاریخ ۱۳۳۱/۷/۲۳

شماره‌ی ۱۳۴۵۰

پیوست...

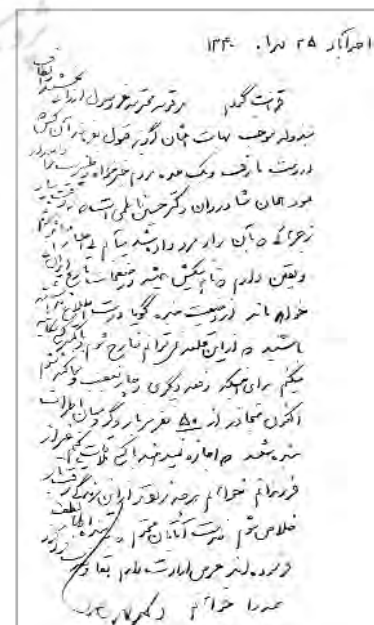
جناب آقای جلالی نائینی

راجع به طرح قانون مطبوعات که به همت جناب‌عالی و سایر آقایان اعضای کمیسیون قانون مطبوعات تنظیم و برای اعلام نظر عامه در جراید درج گردیده، پیشنهادهایی رسیده و نظرانی ابراز شده که لازم است به استحضار آقایان محترم برسد.

برای قرائت پیشنهادهای مزبور که تصور نمی‌رود بیش از یکی دو جلسه طول بکشد مقتضی‌ست روز شنبه ۲۶ مهرماه ۱۳۳۱ ساعت چهار بعدازظهر در کاخ ایض (عمارت نخست‌وزیری) تشریف‌فرما شوند و پیشنهادهایی را که از هم‌میهنان محترم و ارباب قلم رسیده است [،] مطالعه فرمایند و چنان چه تجدیدنظر در طرح تنظیمی را ایجاب نماید اصلاحاتی را که لازم باشد معمول و رأی نهایی کمیسیون را اعلام فرمایند.

نخست‌وزیر - دکتر محمد مصدق»

[امضا]

نامه‌ی دست‌نویس زنده‌یاد دکتر محمد مصدق